

Amasya Elmalarının Meyve Suyuna İşlenmesinde «Anzimatik Esmerleşme» Olayının Bazı İnhibitörlerle Kontrolu

Doç. Dr. Bekir CEMEROĞLU

A.Ü. Ziraat Fak. Gıda Bilimi ve
Teknolojisi Klürsüsü - Ankara

O Z E T

Yurdumuzda meyve suyuna işlenebilecek en yaygın elma, asitçe çok fakir olmasına rağmen Amasya çeşididir. Bu nedenle, işleme sırasında bu elmalardan elde edilen meyve sularında karşılaşılabilir «anzimatik esmerleşme» olayı incelenmiş ve bunun kontrol altında tutulma olanakları araştırılmıştır.

Gerçekten, Amasya Elma suları, bu tip esmerleşmeye oldukça eğilimlidirler. Bu yüzden gerek mayşenin, gerekse presten elde edilen ham elma suyunun hava ile fazla temas etmesine fırsat vermeme, rengin korunmasını ilk şartıdır. Elde edilen elma suyunun, hemen ısıtılarak anzimlerin inaktive edilmesi, şüphesiz esmerleşmeyi önleyici en kesin yoludur. Bununla birlikte, pres ile ısıtma arasında geçen sürede, kendini gösterebilecek anzimatik esmerleşme; elma suyuna, 0,75 M konsantrasyonda Ferulik asid veya 0,25 M konsantrasında p-Coumaric asid ilâvesiyle tam olarak kontrol edilebilmektedir. Elma suyu fazla hava temasına uğratılmama şartıyla, içeresine 250 mg/L askorbik asit ilâvesiyle de, meyve suyu rengi geçici olarak mükemmel bir şekilde korunabilmektedir. Ancak; elma suyu kuvvetli bir şekilde aerasyona uğrarsa, bu oranda askorbik asit ilâvesine rağmen süratli bir renk esmerleşmesi görülmektedir. Renk esmerleşmesinin ilk kademesinde, ve henüz ileri bir renk değişmesi belirmeden, elma suyuna askorbik

asit ilâvesinden sonra bir ısıtma işlemi uygulanınca, bozulmuş renk açılmaktadır ve düzelmektedir. Askorbik asidin böyle bir etkisi nedirile, bazen aşırı renk açılması söz konusu olduğundan, itina ile uygulanması zorundadır.

GİRİŞ

Her türlü meyve ve sebzelerin mekaniki olarak zedelenmesiyle, zedelenme noktasında, bir renk değişiminin başlayarak, rengin koyu kahveye kadar ilerlediği herkesce gözlenmiş bir olaydır. Meyveden meyveye farklı oran ve hızda kendini gösteren bu olay, gıda kimyasında «Anzimatik esmerleşme» (Enzymatic Browning) olarak tanımlanır ve özellikle meyve sebze işleme teknolojisinde daima bir problem olarak ortaya çıkar. Bu nedenle, işlenmiş meyve ve sebzelerin rengi bozulur ve hatta ileri bir renk değişmesinde mammel, ticari niteliğini tamamen yitirir.

Anzimatik esmerleşme olayının önlenmesinde en kesin yol, olaya neden olan anzimin ısı etkisiyle inaktif hale getirilmesidir. Nitelikle bu nedenle, meyve ve sebzelerin işlenmesinde, ham maddenin zedelendiği (parçalama, doğrama, ezme kabuk soyma vs. gibi ilk işlemler)andan itibaren süratle ışığı arzedilmeleri, (haşlama, ön ısıtma) her türlü işleme metodunun en önemli kademesini oluşturur. Şüphesiz bu ısı uygulamasıyla, sadece esmer-

leşme reaksiyonlarına sebep olan anzimler değil, diğer bir çok anzimler de inaktive edilerek daha kapsamlı faydalar temin edilmektedir.

Anzimatik esmerleşmenin en çok ve hızla kendini gösterdiği meyvelerden birisi de elmadır. Nitekim, elmaların meye suyu işlenmesinde gerekli itina gösterilmemezse, çay deme renginde esmer bir meye suyu alındığı deneylerle ve hatta piyasada satılan bazı elma sularının koyu esmer renginden anlaşılmaktadır. Bunu önlemeye yönelik tedbirler arasında, uygulanacak teknolojik varyasyonlar ve bazı inhibitörlerden faydalananma zıcredilebilir. Gerçekten öteden beri bu hususta faydalaları askorbik aside ilâveten bazı yeni inhibitörler üzerinde de son yıllarda yeni çalışmalar yapılmaktadır.

Diğer taraftan yurdumuzda gelişen meye suyu sanayisinin en ucuz ham maddelerinden birisi elma ve özellikle «Amasya» çeşididir. 1976 yılında olduğu gibi, elma suyu konsantrasyone dış pazar taleplerinin belirmesi, Amasya elma çeşinin işlenmesinde karşılaşılabilecek güçlüklerin saptanmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada, Amasya elmalarının meye suyu işlenmesinde, anzimatik esmerleşme olayı ve bunun kontrol altında tutulma olanakları incelenmiştir.

LITERATÜR ÖZETİ

Meye ve meye sularının anzimatik esmerleşmeleri, meyvelerde doğal olarak bulunan bazı phenolic maddelerin, O-diphenol oxidase (O-DPO) anzimi vasıtıyla oksidasyonuyla oluşur (WALKER, 1976). Olay; gerçekte karışiktır ve çeşitli kademelel gösterir. Biokimyasal bir reaksiyon olan ilk kademe; phenolik substraktar anzimatik oksidasyonla O-quionon'lar oluşur. O-quionon'lar bizzat kırmızıdan kahvereneye kadar değişen renkli bileşiklerdir. Ancak reaksiyon bu noktada nadiren durur. Genellikle daha ileri kademelede; O-quionon'lar tallı kimyasal reaksiyonlara iştirak ederek, daha koyu renkli bileşiklerin oluşmasına sebep olurlar (MATHEW and PARPIA, 1971). Şu halde böyle bir olayın oluşmasında kesin yol; reaksiyonda rol oynayan spesifik anzinin ısı etkisiyle inaktive edilmesidir.

Yayın ve genel ismiyle Polyphenol oxidase olarak tanınan bu anzinin kaynağına göre farklı stabilitelerde göstermektede de MACZYNSKA ve REMBOWSKI'nin (1955) saptadıklarına göre; elmalarda 85°C de birkaç dakikada inaktive edilebilmektedir. HAREL, MAYER ve SHAIN'in (1966) araştırmalarına göre; esmerleşme eğilimi elma çeşitleri arasında farklılık göstermekte olup, uzun süre depolanabilen çeşitler daha az esmerleşme eğilimindedirler.

Anzimatik esmerleşme olayın inhibitoryelerle kontrolü üzerinde çalışan WALKER ve REDDISH (1964), 16 mg./100 ml. komantrasyonda Cystein hidroklorid ilâve edilmiş elma sularında olayın önlediğini saptamışlardır. PIFFERI, BALDASSARI ve CULTURA, (1974), O-DPO anzininin p-Coumaric ve Ferulic asitlerce, WALKER (1976) ise ayrıca Cinnamic asidce inhibe edildiğini saptamışlardır. Nitekim WALKER (1976), Granny Smith ve Sturmer Pippin elma sularının, Cinnamic asid'in 0.25 mM p-Coumaric acid'in 0.50 mM ve ferulic acid'in 1.0 mM konsantrasyonlarda esmerlesmeye tam olarak mani olduğunu saptamıştır. Söz konusu bu inhibitör maddeler, polyphenolic maddelerden olup, meyvelerde zaten doğal olarak bulunmaktadır.

Amasya elmalarından elde edilen elma sularında, anzimatik esmerleşme olayına yönelik herhangi bir çalışma yapılmamış bulunmaktadır birlikte, SAHİDİ * (1974), Amasya çeşitiyle birlikte 7 ayrı elma çeşidinin meye suyu elverişliliği üzerinde yaptığı çalışmada, bu çeşitin düşük asid oranı dışında, meye suyu işlemeye elverişli nitelikler taşıdığını saptamıştır.

MATERİYAL VE METOD

Materiyal : Fakültemiz, Meyve Yetiştirme ve İslahi Kürsüsü bahçesinde yetiştirilmiş, hasattan sonra uygun koşullarda depolanmış olan, Amasya elmaları materiyal olarak kullanılmıştır. Materyaller, Ocak 1977 başında denemeye alınmıştır.

SAHİDİ, M.A., 1974. Bazı Elma Çeşitlerinin Elma Suyuna Elverişliliği Üzerine Araştırmalar. Doktora Tezi: Ankara Univ. Ziraat Fak. Basılmamış

Araştırmmanın, bir bölümünde kullanılan Amasya elması ise, piyasadan temin edilmişdir.

Metod : Elmaların zedelenmemiş olanları seçip, yıkanmış kurulandıktan sonra suyu çıkarılmıştır.

Diger taraftan, içerisinde 1 ml. inhibitör çözeltisi bulunan bir seri test tüpü hazırlanmıştır. Her tüpte bulunan 1 ml. inhibitör çözeltisi, o konsantrasyonda hazırlanmış bir çözeltidir ki, üzerine 9 ml. elma suyu ilâve edilince, istenen bir konsantrasyon oluşsun. Inhibitör olarak, askorbik asid, ferulic asid ve p-coumaric asid üzerinde durulmuştur.

Nihayet; her test tüpündeki, etkisi incelenen ve farklı konsantrasyon oluşturan 1 ml. inhibitör çözeltisi üzerine 9 ml. elma suyu ilâve edilmiştir. Kontrol gayesiyle diğer bir tüpe, 1 ml. su ve üzerinde 9 ml. elma suyu ilâve edilmiştir. Şahit olarak da; başka bir tüpe 1 ml. % 1 lik (W/V) sodyum dithionite çözeltisi ve üzerine 9 ml. elma suyu ilâve edilmiştir.

Tüp 30°C deki su banyosunda, kapilar bir cam borudan, bir pompa yardımıyla üflenmiş hava ile daimi olarak ve kuvvetle havalandırılmış suretiyle 30 dakika süreyle tutulmuştur. Bu süre sonunda kontrol tüpündeki örnek koyu kahverenge dönüşmüştür.

Daha sonra, tüplerdeki numune üzerine 1.0 ml. etil alkol ilâve edilip, iyice çalkalandıktan sonra, 5000 rpm devirde santrifüj edilmiş ve berrak kısımda, 450 nm, şahid örneğe karşı absorbans değerleri ölçülmüştür.

Bu deneme ile, Askorbik asid, ferulic asid ve p-Coumaric asid'in, hangi konsantrasyonlarda ne ölçüde inhibitör etkisi gösterdiği saptanmıştır. Çalışmanın bu bölümünde, fakültemiz, Meyve Yetiştirme ve İslahi Kürsüsünden sağlanan elmalar materyal olarak kullanılmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde, içerisinde 200 ml. elma suyu ve belli konsantrasyonlarında inhibitör bulunan 5 ayrı beher kadeh 30°C lik su banyosunda 5 saat süreyle tutularak renk değişimleri izlenmiştir. Birinci numune de, 1.25 mM konsantrasyonda ferulic asid, ikinci numunede 1.25 mM p-Coumaric asid, üçüncü numunede 250 mg/L askorbik asid, dördüncü numunede ise yine 250 mg/L askorbik asid bulunmaktadır. Beşinci numune ise herhangi bir inhibitör ihtiya etmemekte olup, kontrol olarak kullanılmıştır. Üçüncü numune, her saatte 1 dakika süreyle kilcal bir borusu vasıtasiyla üflenmiş hava ile havalandırıldığı halde diğerleri havalandırılmamıştır.

Bu denemedede ise, belli konsantrasyondaki inhibitörlerin, renk esmerleşmesini önlemeye etkisinin süre ile ilişkisi incelenmiştir. Belli aralıklarla alınan 10 ml. numune, 95°C de iki dakika ıstırıp geri soğutulduktan sonra, üzerine 10 ml. etil alkol ilâve edilmiş ve 5000 rpm devirle santrifüj yapıldıktan sonra, berrak kısımda 450 nm de absorbans değerleri % 50 lik. (V/V) etil alkole göre okunmuştur. Bu bölümde piyasadan sağlanmış Amasya elmaları materyal olarak kullanılmıştır.

Yukarıda tanımlanan metod; WALKER (1976) tarafından verilen esaslara uymaktaysa da, numunenin optikal dansitenin okunması gayesiyle berrak bir çözelti elde etmek üzere, etil alkolle muamele edilmesi tarafımızdan daha uygun bulunmuştur.

ARAŞTIRMA SONUÇLARI

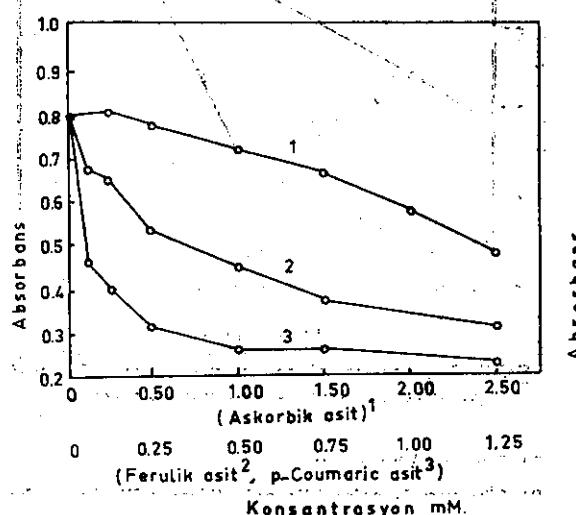
Askorbik asid, Ferulic ve p-Coumaric asidin, konsantrasyona bağlı olarak, Amasya elma suyunun esmerleşmesini engelleme etkilerine ait deneme sonuçları, cetvel 1 ve Sek. 1 de verilmiştir.

Gerek Cetvel 1 ve gerekse Sek. 1 de görüleceği gibi, askorbik asidin, 2.5 mM konsantrasyonda (440 mg/L) Amasya elma sularının renk esmerleşmesini önlemediği anlaşılmaktadır. Buna mukabil, Ferulic asid 0.5 mM konsantrasyonda renk esmerleşmesini azaltmakta ve 0.75 mM konsantrasyonda ise tamamen önemektedir. p-Coumaric asid ise, 0.125 mM konsantrasyonda önemli ölçüde ve fakat 0.275 mM konsantrasyonda tamamen önemektedir.

Bu sonuçların, 30 dakikalık süre sonunda ve devamlı ve kuvvetli bir havalandırma altında alındığı ve bu şartları kapsadığı hatırlanmalıdır.

Cetvel 1. Amasya elma suyunun esmerleşmesi üzerine bazı maddelerin etkisi.

Kullanılan Madde ve Konsantrasyonu mM.	Gözle Saptanan Renk	Absorbans değeri
Askorbik asid : 0	Koyu kahverenk	0.800
0.250	» »	0.800
0.500	» »	0.780
1.000	» »	0.735
1.500	» »	0.660
2.000	» »	0.580
2.500	Kahverenk	0.490
p-Coumaric asid : 0	Koyu kahverenk	0.800
0.0625	Kahverenk	0.460
0.125	Açık kahverenk	0.400
0.250	Normal	0.315
0.500	» »	0.260
0.750	» »	0.275
1.250	» »	0.225
Ferulic asid : 0	Koyu kahverenk	0.800
0.0625	» »	0.670
0.125	» »	0.650
0.250	» »	0.540
0.500	Kahverenk	0.450
0.750	Normal	0.375
1.250	» »	0.310

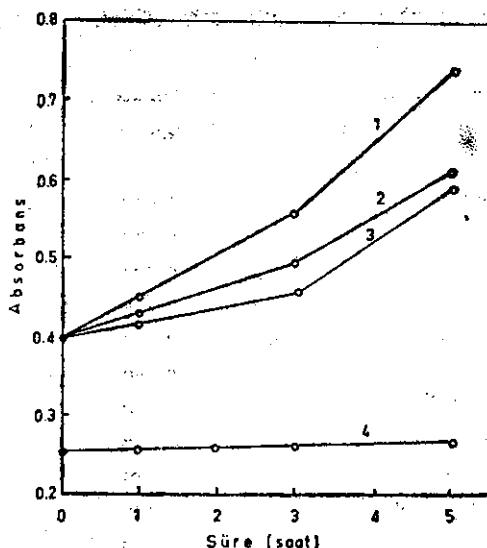

Şekil 1. Amasya elma suyunun esmerleşmesi üzerine bazı maddelerin önleyici etkisi.

Aynı maddelerin, belirli konsantrasyonlarında ve farklı sürelerde ve fakat havalandırma yapılmadan, elma suyu renk esmerleşmesi üz-

erindeki etkisini saptamak üzere yapılan deneme sonuçları Şek. 2 de gösterilmiştir.

Bu denemede, her süre sonunda numuneler 95°C de 2 dakika ısıtıldıktan sonra, soğutulmuş ve eşit hacimde etil alkolle karıştırılıp, şantrifüj yapılarak absorbans değerleri % 50 lik etil alcole karşı okunarak saptanmıştır. Denemeden elde edilen sonuçlara göre 250 mg/L konsantrasyonda askorbik asid ilave edilmesi halinde, eğer elma suyu havalandırılmazsa, renk son derece iyi korunmakta ve ısıtılmazı halinde de presleme sırasında bir miktar esmerleşmiş olan renk tamamen düzelmektedir. Bu, Oksidasyon sırasında oluşmuş olan O-quinone'ların O-dihydroxyphenole indirgenmesindendir. Bu durum, şekil 2'den anlaşılacağı üzere doğal elma suyundaki absorbans değerinin 0.4 olmasına rağmen askorbik asid ihtiyaçlı olan elma suyunda 0.25 düşmüş olmasıyla da açık olarak görülmektedir. Askorbik asidin, bu etkisinin 5 saat sürede değişmeden kaldığı şekil 2'den anlaşılmaktadır.

Şekil 2. Amasya elma sularının esmerleşmesi üzerine bazı maddelerin süreye bağlı olarak etkisi

- 1) Doğal elma suyu
- 2) 1.25 mM Ferulic asit
- 3) 1.25 mM p-Coumaric asit
- 4) 250 mg/L Askorbik asid.

Buna mukabil doğal elma suyu, havalandırılmaması nedeniyle yavaş yavaş esmerleşmekte ve 5 saat sonunda renk oldukça bozulmaktadır. p-Coumaric asit 3 saat, ferulic asit ise 2 saat süreyle renk değişmesinin çok sınırlı kalmasını sağlarken, daha sonra renk değişmesi bunlarda da hızlanmaktadır.

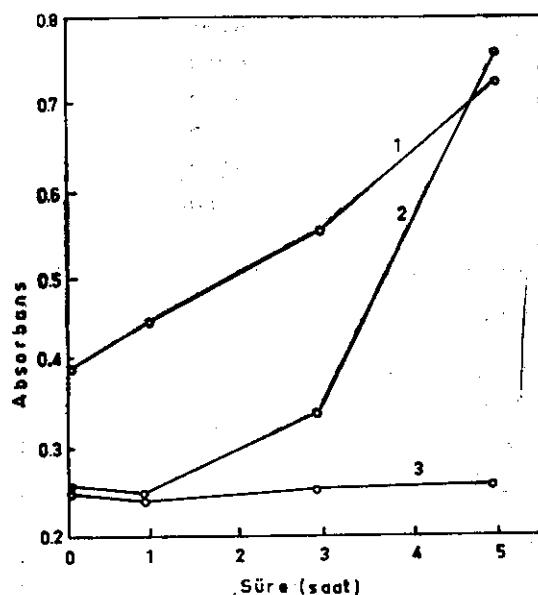
Şekil 3 de ise, doğal elma suyu ile, 250 mg/L konsantrasyonda askorbik asid içtiye eden biri havalandırılmış (saatte 1 dakika) diğerı havalandırılmamış 2 ayrı numune ile yapılan deneme sonuçları verilmiştir.

Burada açıkça görüldüğü gibi, doğal elma suyu havalandırılmasa da hâlâ muntazam bir şekilde zamana bağlı olarak esmerleşmektedir. 250 mg/L konsantrasyonda askorbik asid içtiye eden elma suyu ise eğer havalandırılmazsa, renk değişmeden 5 saat süre sabit kalırken, saatte 1 dakika süreli havalandırma sonunda, daha birinci saat bitimindne itibaren, renk süratle değişerek 5. saat sonunda, tamamen bozulmaktadır. Bu bulgu WALKER ve REDDISCH'in (1964), esmerleşmenin önlenmesinde ortamda belli miktarda askorbik asid bu-

lunması zorunluğuna alt bulgularıyla uyum göstermektedir.

Yukarıda açıklanan deneme sonuçlarından; esmerleşmiş elma suyuna askorbik asid ilâvesinden sonra ısıtılmışıyla rengin açıldığı saptanmıştır. Bu bulguya ileri derecede esmerleşmiş elma suyuna uygulamak gayesiyle; oda ısısında 6 saat süreyle kendi hâline bırakılarak, renki tamamen bozulmuş elma suyuna askorbik asit ilâve edildikten sonra ısıtılmış ve bu numunelerde absorbans değerleri ölçülmüşdür.

6 adet sonunda esmerleşmiş elma suyunu absorbans değeri 1.210 olarak saptanmasına rağmen, 250 mg/L konsantrasyonda askorbik asid ilâve edilip ısıtılinca absorbans değeri 0.820 ye düşmüştür. Böylece, ileri derecede renk esmerleşmesinde, askorbik asidin bir oranda renki düzeltildiği görülmektedir.

Şekil 3. Amasya elma suyundan esmerleşmesi üzerine askorbik asidin önleyici etkisi.

- 1) Doğal elma suyu
- 2) 250 mg/L askorbik asit ilâve edilmiş ve havalandırılmış
- 3) 250 mg/L askorbik asit ilâve edilmemiş ve havalandırılmamış.

TARTIŞMA

Denemeye alınmış Amasya Elmalarının (bir süre depolamış) esmerleşmeye karşı oldukça eğilim gösteren bir çeşit olduğu anlaşılmıştır.

maktadır. Bu eğilim, Amasya elmalarının bir çeşit vası olabileceği gibi, asidce çok fakir ve pH derecesinin, büyük olmasına da bağlanabilir. Zira Amasya elmalarının pH derecesi 4.0 civarında bulunmaktadır. MATHEW ve PARPIA (1971) Elmalardan izole edilmiş polyphe-nol - oxidasanzimin optimum pH derecesinin 4.8 olduğunu ifade etmektedirler. Amasya elmalardındaki bu esmerleşme eğilimi, bunların itina ile işlenmesini gerektirmektedir. Çeşitli araştırmacılarca da ortaya konduğu gibi, cinnamic asid, p-Coumaric ve Ferulic asid anzim inhibitörü olarak, belli konsantrasyonlarda esmerleşmeye mani olmaktadır. Yani; O-dihydroxyphenol'ler, inhibitör mevcudiyetinde O-quinonlara dönüşmemektedir. Böylece esmerleşme reaksiyonunun ilk kademesi başlayamamaktadır. Ancak bu çalışma ile ortaya konduğu gibi, p-Coumaric ve Ferulic asidin bu etkisi de süreye bağlıdır.

Diğer taraftan, askorbik asid, reaksiyonun başlamasını önleyici bir madde olmayıp, reaksiyon sonunda oluşan ilk ürün olan O-quinon'lar, tekrar O-dihydroxyphenol'lere indirgerek, reaksiyonu belli bir noktada tutmaktadır. Ortamda askorbik asit bitince reaksiyon engelsiz devam edebilecektir. (WALKER and REDDISCH, 1964). Rengi bir miktar esmerleşmiş elma suyuna askorbik asit ilâve edildikten sonra ısıtmasının, renge oldukça düzeltmesi askorbik asit tarafından O-quinonların O-dihydroxyphenole indirgenme olayının ısı ile hızlandırılmasına bağlanabilir. Literatür verilemeye göre Cystein'in, elma suyu rengini, anizimatik esmerleşme reaksiyonundan koruması ise; oluşan O-quinonların Cysteinle renksiz bir kompleks yaparak reaksiyonu o noktada durdurmasındandır (WALKER and REDDISH, 1964) ve (WALKER, 1976). Yukarıda verilen açıklamalara ve çeşitli literatür verilerine göre, elma sularının anizimatik esmerleşmesi olayı ve inhibitörlerin rolü, aşağıda şematik olarak verilmiştir.

Alınan bu sonuçlara göre, Amasya elmalarının, meyve suyuna işlenmesinde anizimatik renk esmerleşmesinin önlenmesi için aşağıdaki hususları dikkate alma zorunluğu vardır.

— Reaksiyon şemasında görüldüğü üzere, anizimatik esmerleşmede mutlaka oksi-

jene ihtiyaç bulunmakta olup, bu durum kuvvetle havalandırılan elma sularında süratli bir esmerleşme belirdiğini ortaya koyan deneme sonuçlarıyla pekişmektedir. Bunun pratik sonucu, elma kıydıktan, yani mayşe haline getirildikten sonra, hava ile uzun süre teması meydana vermeden, süratle preslenmesidir.

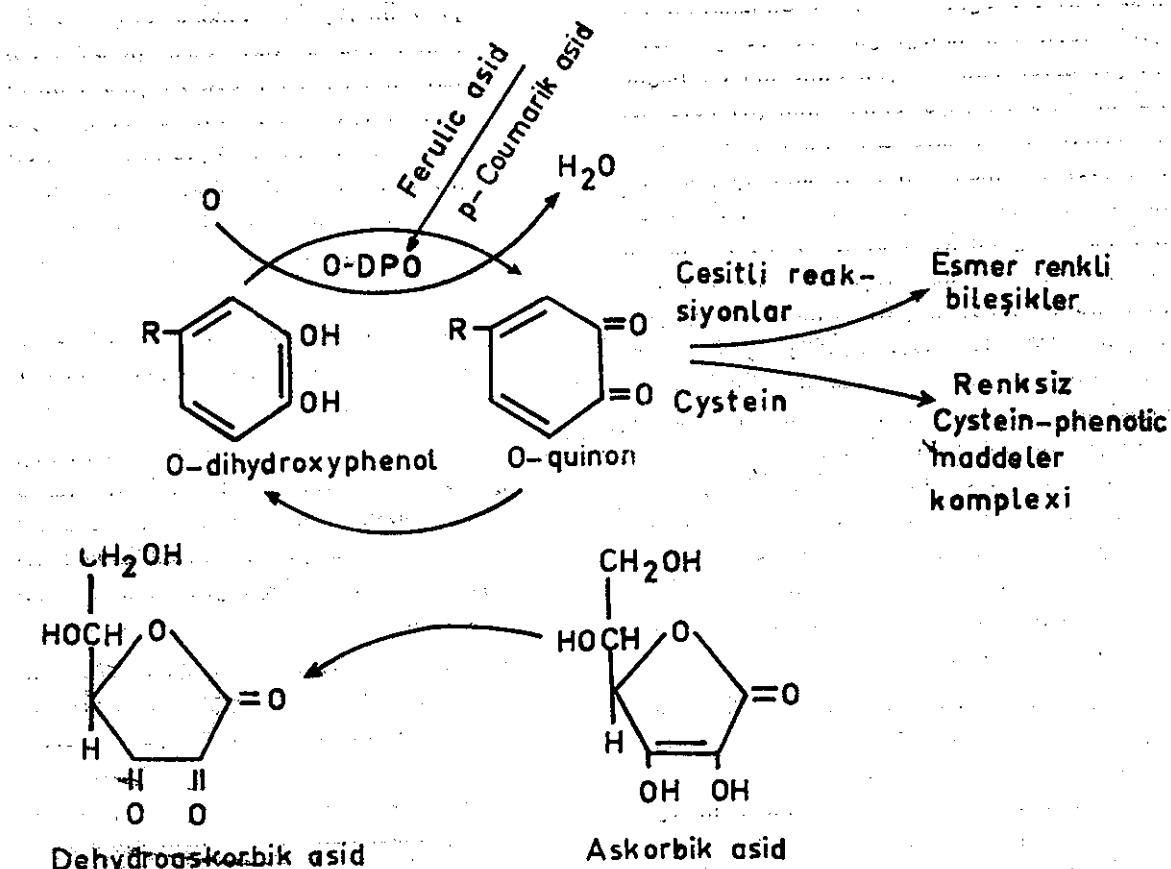
— Elma preslemeye, mayşeyi hava ile en az temas ettiren, paketli preslerin kullanılması çok faydalıdır.

— Elde edilen ham elma suyu, herhangi nedenle olursa olsun tanktan tanka nakledilirken bol miktarda havalandacağı ve bunun rengin bozulmasında son derece önemli olduğu gözden irak tutulmalıdır.

— Amasya elmajlarının en iyi işleme yönteminin, elma suyu presten alınır alınmaz, derhal aroma tutucuya verilerek, bu işlemle O-DPO anziminin süratle inaktive edilmesidir. Direkt şıseleme yapılması halinde de, ham elma suyu mutlaka ve derhal bir ısıtıcı vasıtıyla 85°C de birkaç dakika ısıtılp géri soğutulması zorunludur. Aksi halde durluma işlemi boyunca, anizimatik renk esmerleşmesi devam eder.

— Pres - Isıtma, arasında geçen süre son derece kısa tutulmalıdır. Ancak, herhangi bir nedenle bu süre uzar veya herseye rağmen bu sürede bir renk esmerleşmesi kendini gösterirse, azami 250 mg/L kadar değişen gerekli miktarda askorbik asid ilâvesiyle bu renk değişmesi önlenebilir. Ancak, bu ilâve meyve suyu presten alınır alınmaz yapılmalıdır. Fakat askorbik asidin bu renk koruyucu etkisinin geçici olduğu, elma suyu havalandırılınca, bir süre sonra artık herhangi bir faydasının olamayacağı gözden uzak tutulmalıdır.

— Bir oranda anizimatik renk esmerleşmeye uğramış elma suyu, reaksiyonun ilerlemediği bir kademede yani ilk başlarda, içerişine 250 mg/L ye kadar değişen, gerekli miktarda askorbik asid

ilâve edilir ve hemen bir ısıtıcıya sevk edilerek ısıtılsa; renk önemli ölçüde düzeltebilimektedir.

- Askorbik asidin, gereksiz ve kontrollsüz olarak kullanılması halinde, elma suyu gereğinden fazla renk açılmasına uğrayabildiği bu çalışmada izlenmiş bulunduğundan; bu maddenin uygulanışında teknolojik gereklerle itina etme zorluğu vardır.
- Ferulic asid, ve p-Coumaric asidler, O-DPOanzimi inhibitörü olarak, anzimatik renk esmerleşmesini belirli konstantrasyon ve sürelerde tam olarak kontrol edebilmektedirler. Ancak bunların pahalı maddeler oluşu ve esasen, bazı şartlara itina edilince, askorbik asidin de yeterli sonucu vermesi nedeniyle bu maddelerin kullanılması gereği de bulunmayabilir.
- Yukardaki önerilerin sadece, anzimatik esmerleşmeye yönelik olduğu, fakat

elma sularında, diğer birçok meyvelerde olduğu gibi, anzimatik olmayan yolla veya özellikle demir iyonları etkisiyle rengin değiştiği gözden uzak tutulmalıdır.

ZUSAMMENFASSUNG

Über die Verminderung der enzymatische Bräunung mit Hilfe mancher Inhibitoren bei der Saftherstellung von Amasya Apfel.

Die enzymatische Bräunung des Saftes von Amasya Apfel und die Verminderungsmöglichkeit dieser Erscheinung mit Hilfe mancher Inhibitoren wurde studiert. Die Ergebnisse haben gezeigt, dass diese in der Türkei, weitverbreitete heimische Sorte eine ausgeprägte Neigung zur enzymatischen Bräunung hat. Die erste Anforderung für Verhinderung von enzymatischen Bräunung ist sowohl die Maische als auch der frische Saft von Luft Einfluss zu schützen und den Saft so schnell wie möglich auf 85°C zu erhitzen. Das ist ja bekannte und allge-

eine technologische Anforderungen der Saft herstellung.

Bis der Saft erhitzt wird, tritt sich eine Farbveränderung ein, deren Intensität von der Belüftung und Zeit abhängig ist. Für Verminderung dieser Erscheinung waren im Saft einer Zusatz der Ferulasäure von 0.75 mM Konzentration und p-cumarsäure von 0.25 mM Konzentration wirksam. Wenn der Saft vom Luftfeinschuss geschützt wird, wird die Bräunung von frischen Apfelsaft durch Zusatz von Askorbinsäure mit einer Konzentration von 250 mg./L vermindert.

Dagegen hat aber askorbinsäure keine positive Einwirkung auf Bräunung. Wenn Saft mit Luft stark durchgemischt wird und so geht die helle Farbe von Saft schnell zur Bräunung. Wenn die Saft nach Zusatz von Askorbinsäure erhitzt wird, tritt sich ein Farbaufhellung ein, also wird eine Verbesserung der Farbe von Apfelsaft erzielt, der einige massive enzymatische Bräunung betroffen wird.

L I T E R A T Ü R

HAREL, E., A.M. MAYER., and Y. SHAIN. 1966. Catecholoxidase, endogenous substrates and

Browning in developing apples. J. Sci. Fd. Agr. 17, 389-392

MACZYNSKA, D., and E. REMBOWSKI. 1965. Fruit blanching for nectar processing. 1. Establishment of blanching parameters for some colored fruit in processing of nectars. Prace Inst. Lab. Badawczych przemyslu spozywczego 15, 27; Chem. Abstr. 64, 20528 e (1966).

MATHEW, A.G., and H.A.B. PARDIA. 1971. Food Browning as a polyphenol reaction. Adv. Res. 19, 75-145.

PIFFERI, P.G., L. BALDASSARI, and R. CULTURA. 1974. Inhibition by Carboxylic acids of an O-Diphenol oxidase from *Prunus* *Ovium* fruits. J. Sci. Fd. Agr. 25, 263-270.

WALKER, J.R.L., and C.E.S. REDDISH. 1964. Note on the use of cysteine to prevent browning in apple products. J. Sci. Fd. Agr. 12, 902-904.

WALKER, J.R.L. and E.L. WILSON., 1975 Studies on the enzymic browning of apples Inhibition of apple O-Diphenol oxidase by phenolic acids. J. Sci. Fd. Agr. 26, 1825-1831.

WALKER, J.R.L. 1976. The Control of enzymic Browning in fruit juices by cinnamic acids. J. Fd. Technol. 11, 341-345.

